

Analyse

Efterskoleelevers uddannelsesstatus og valg af ungdomsuddannelse 2010-2014

Forfatter: Mette Hjort-Madsen, konsulent

Efterskoleforeningen har i 2015 foretaget en beskrivende analyse af efterskoleelevers videre uddannelsesforløb og valg af ungdomsuddannelse. Analysen er baseret på et registerudtræk fra Danmarks Statistik af alle elever, som afsluttede 9. og 10. klasse på en almen efterskole i 2010. Analysen ser på, hvor langt eleverne er kommet med ungdomsuddannelse i 2014 og hvor mange pauser, de har holdt undervejs. Sammenligningsgrundlaget er elever fra folke- og friskoler. Disse benævnes 'andre skoleformer' i notatet. Eleverne er opdelt efter gennemsnitskarakterer i dansk og matematik; under 02, mellem 02-7, over 7.

Elever fra efterskoler med et samlet særligt tilbud (specialefterskoler) er behandlet i et særskilt notat, som findes på Efterskoleforeningens hjemmeside.

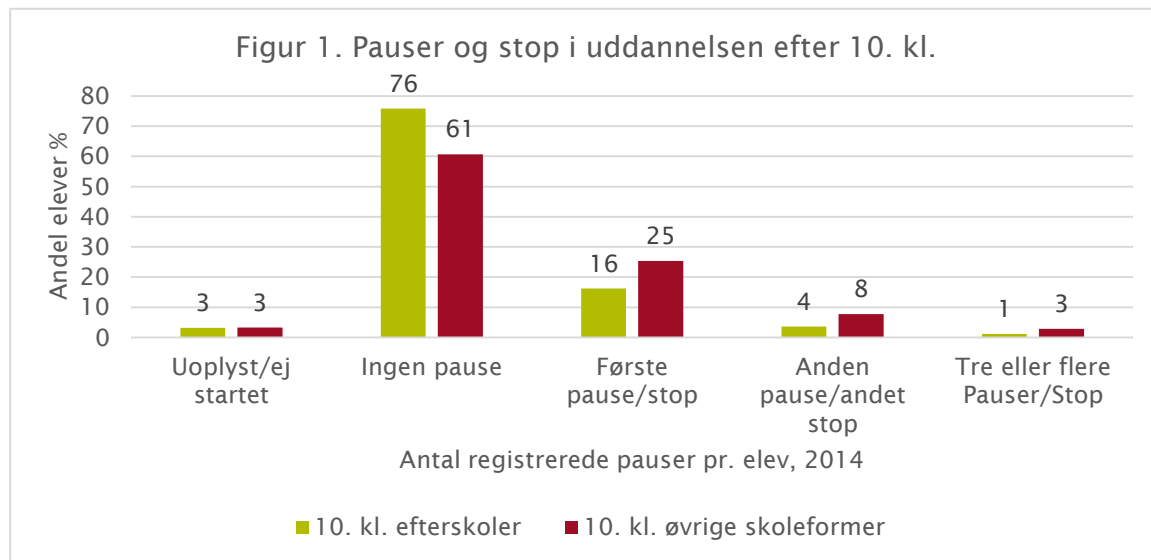
Undersøgelsens væsentligste konklusioner:

- Efterskoleelever fra 10. kl. holder færre pauser og dropper sjældnere ud af ungdomsuddannelsen end andre. Det gælder, selv om man renser for forskelle i elevgruppens sammensætning på tværs af karaktergennemsnit. Til gengæld er der lidt flere elever fra efterskolens 9. klasse, der holder en eller flere pauser under vejs.
- Der er flest elever fra efterskolens 10. klasse, der har gennemført en ungdomsuddannelse 4 år efter, de afsluttede 10. klasse. En del af forklaringen er dog, at elever fra 10. klasse i andre skoleformer i højere grad vælger erhvervsuddannelser, som tager længere tid.
- Elever fra efterskolens 10. klasse afspejler i vidt omfang elever fra 9. klasse i andre skoleformer i forhold til, hvilke ungdomsuddannelser, de unge vælger.
- Andelen af elever fra 2010, der *ikke* er kommet i gang med en ungdomsuddannelse i 2014, er lavere for efterskolen end for øvrige skoleformer. Andelen udgør dog stadig 7 % af eleverne fra 10. klasse og 10 % fra 9. klasse (mod hhv. 12 % og 9 % fra øvrige skoleformer). Der er altså fortsat behov for at arbejde med fokus på overgange og tænke i særlige støttemuligheder for disse unge efter efterskolen.
- Der er også en væsentlig gruppe af elever på tværs af skoleformer, som, 4 år efter de forlod grundskolen, kun har gennemført et erhvervsfagligt grundforløb. Dette forløb er ikke i sig selv kompetencegivende. En mulig forklaring er, at de unge ikke har kunnet finde en praktikplads og derfor ikke er kommet videre. Det gælder 5 % af eleverne fra 10. kl. på efterskole (og 14 % fra folkeskolens 10. kl.) og 10 % af eleverne fra efterskolen 9. klasse (mod 9 % fra øvrige skoleformer).

Mere om konklusionerne

Pauser og afbrud

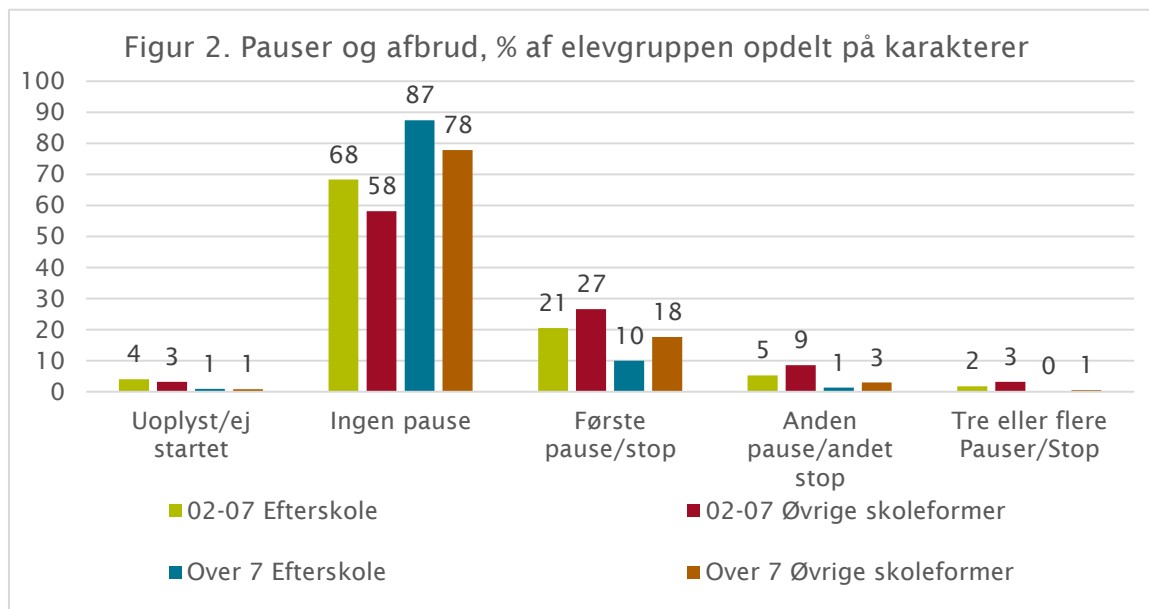
Figur 1 viser andelen af elever fra 10. kl. som ikke har holdt nogen pauser frem til 2014, samt elever med en til tre pauser. En pause er defineret ved, at der går tre måneder eller mere, før personen starter igen.

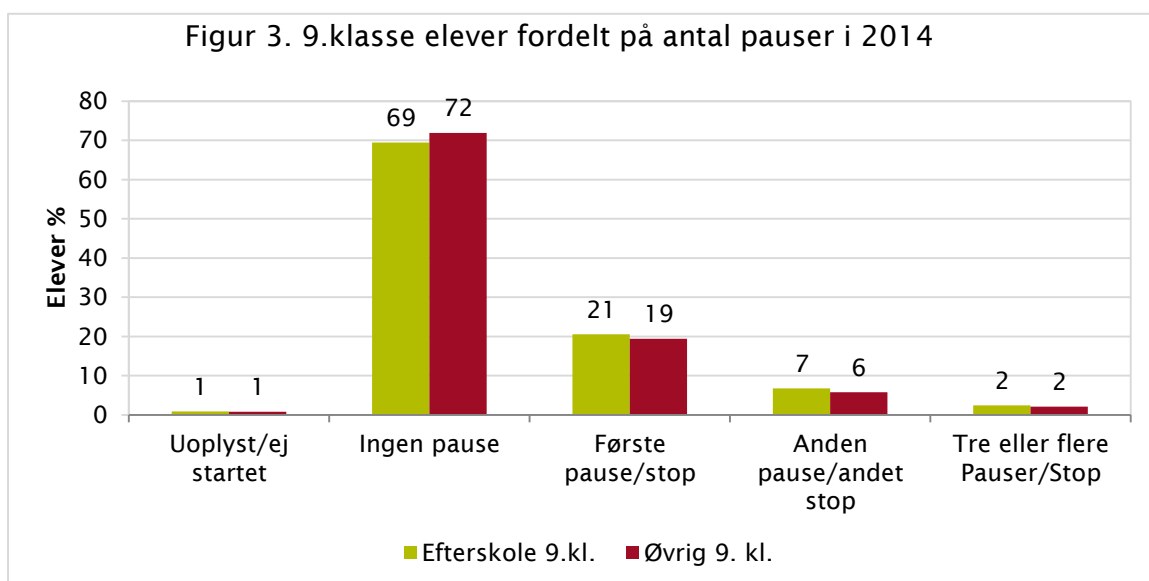
Figuren viser, at efterskoleelever fra 10. klasse holder færre pauser end elever fra 10. klasse i andre skoleformer.

Det er ingen overraskelse, at efterskoleelever har færre pauser og afbrud, da der er relativt flere elever med karakterer over 7 i efterskolens 10. klasse. Man skal også huske, at 10. klasse i folkeskolen er målrettet unge, der har brug for faglig opkvalificering og afklaring, mens efterskolens hovedsigte om dannelse og almen modning er langt bredere.

Opdelt på karakterer, gennemfører efterskoleelever fra 10. kl. imidlertid fortsat i højere grad uden pauser og stop end elever fra andre skoleformer, se figur 2.

Figur 3 viser, at der er marginalt færre efterskoleelever fra 9. kl., der har gennemført uden pauser i forhold til andre skoleformer. Modsat 10. klasse, er der i 9. klasse på efterskole lidt flere elever med svagere faglige forudsætninger end øvrige skoleformer.

Elevgruppens sammensætning fordelt på karakterer

Elevgruppen på de enkelte klasstrin varierer mellem skoleformerne. Tabel 1 viser den antalsmæssige og procentvise fordeling i analysen af elever fra 10. og 9. klasse for efterskoler og øvrige skoleformer i 2010.

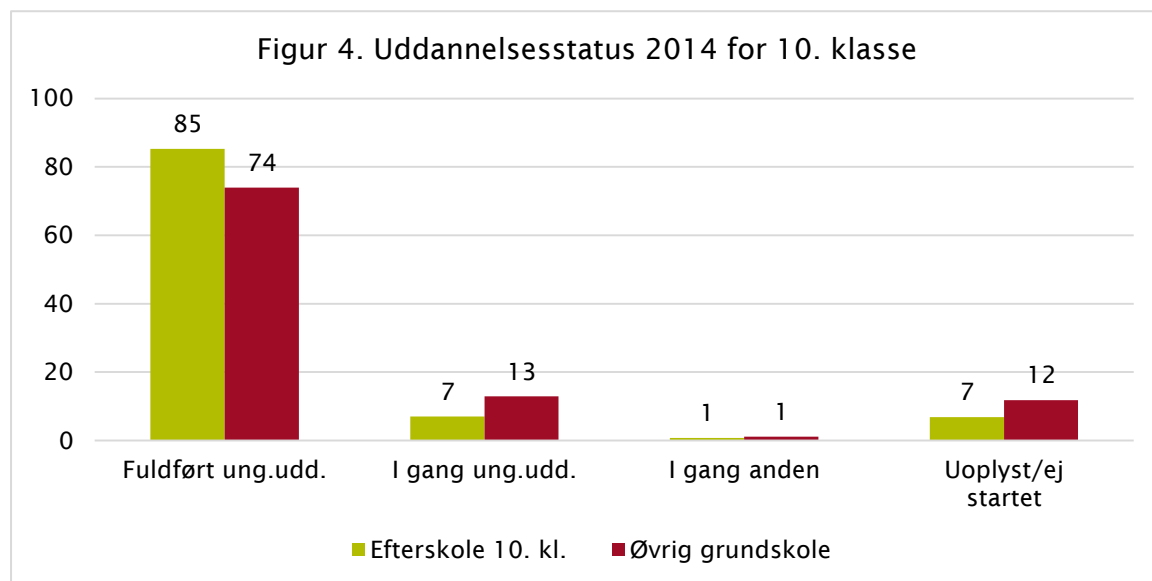
Tabel 1. Fordeling af elever på karakterintervaller

	9. kl. Efterskole %	9. kl. Øvrig grundskole %	10. kl. Efterskole %	10. kl. Øvrig grundskole %
Under 02	2,9	2,4	1,9	5,2
02 til 7	61,5	55,4	53,2	69,2
Over 7	35	41,1	43,3	23,3
Ikke til eksamen	0,6	1,1	1,6	2,2
Alle %	100	100	100	100
N=	8.180	55.553	13.353	16.351

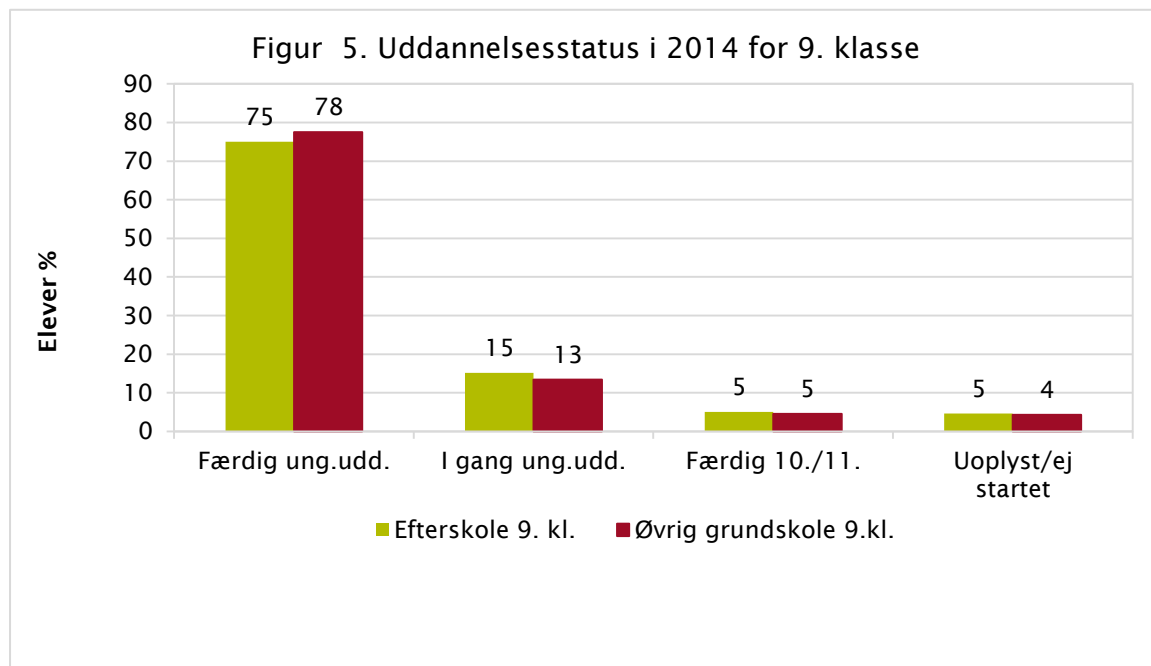
Tabel 1 viser fordelingen af de elever, der indgår i registerudtrækket, på klasstrin og skoleformer. Der er en relativt større andel af eleverne i efterskolens 10. klasse, som har et gennemsnit over 7, mens det modsatte gør sig gældende for efterskolens 9. klasse. I 9. klasse har den største andel af efterskoleeleverne et gennemsnit mellem 02 og 7. Andelen er større end for 9. klasse i andre skoleformer. 10. klasse på andre skoler, dvs. folke- og friskoler, skiller sig ud ved at have den største andel af elever med et gennemsnit under 02. Det skal tilføjes, at efterskoler med samlet særligt tilbud (special- og ordblindeskoler) ikke er medtaget i analysen, da langt de fleste af disse skoler var prøvefri frem til 2015.

Uddannelsesstatus efter 4 år

Efterskolens 10. klasse har den højeste andel af elever – på tværs af karakterer – som i 2014 har gennemført en ungdomsuddannelse. Med til historien hører imidlertid, at erhvervsuddannelser ofte tager længere tid end de gymnasiale uddannelser og 'forspringet' mindskes noget, når man kigger på de andele fra øvrige skoleformer, der stadig er i gang med en ungdomsuddannelse, se figur 4.

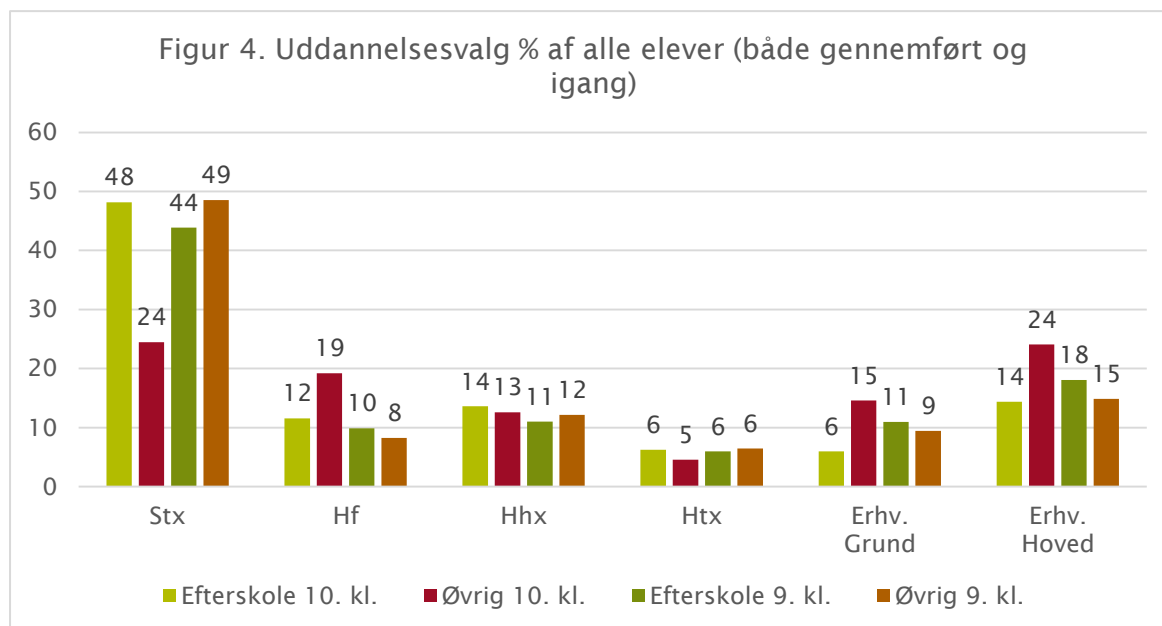
Figuren viser, at der er hhv. 7 % fra efterskolen og 12% fra andre 10. klasser, der står som 'uoplyst'. Det kan skyldes, at de er startet på et ikke-ankendt ungdoms- eller uddannelsesstilbud, som ikke indgår i statistikken. Det vil dog sandsynligvis ikke være hovedparten. Fra 9. klasse er det hhv. 5% og 4% der i 2014 står som uoplyst. Hertil skal man imidlertid lægge den andel, der i 2014 alene har færdiggjort 10. klasse, se figur 5.

Figuren viser, at der er 75% af efterskoleeleverne fra 9. klasse, der i 2014 har gennemført en ungdomsuddannelse. 15% er stadig i gang, mens 5% alene har gennemført 10. og eller 11. klasse, der jo ikke kan klassificeres som en ungdomsuddannelse. Denne andel bør lægges til de 5% 'uoplyste', som med al sandsynlighed ikke er startet på en ungdomsuddannelse. Andelen ligger meget på niveau med elever fra 9. klasse i øvrige skoleformer.

De unges valg af ungdomsuddannelse

Ud over målsætningen om, at mindst 95% af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, er der stort fokus på, hvilke uddannelser, de unge vælger. Det er en politisk målsætning, at flere unge skal vælge en erhvervsfaglig uddannelse. Figur 4 viser uddannelsesvalg i 2014 for alle unge, der gik ud af 9. og 10. klasse på både efterskoler og øvrige skoleformer i 2010. Opgørelsen omfatter både elever, der har gennemført ungdomsuddannelsen og elever, der i 2014 stadig var i gang.

Figuren viser procentandelen af elever fra hhv. efterskolens og øvrige skoleformers 10. og 9. klasse på de forskellige ungdomsuddannelser.

Det mest populære valg, både blandt efterskoleelever i 9. og 10. klasse samt 9. klasse i øvrigt er det almene gymnasium (STX). Kun elever fra andre skolers 10. klasse vælger i lige så stort omfang et erhvervsfagligt hovedforløb med 24% både på STX og erhvervsfagligt hovedforløb.

Andelen af elever, der vælger HHX og HTX er stort set identisk på tværs af klassetrin og skoleformer, mens Hf har størst tiltrækningskraft i forhold til unge fra 10. klasse øvrige skoleformer.

24% af eleverne fra øvrige skoleformers 10. klasse vælger et erhvervsfagligt hovedforløb, mens det gælder hhv. 18 % og 14% fra efterskolens 9. og 10. klasse og 15% af eleverne fra øvrige skoleformers 9. klasse.

Erhvervsfaglige ungdomsuddannelser

I statistikken er der skelnet mellem erhvervsfaglige grundforløb (Erhv. Grund) og erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb (Erhv.Hoved).

Grundforløbet er den 1-årige forløber for valg af hovedforløb, og det kan ikke betegnes som en fuld ungdomsuddannelse (forløbet varer fra 20-60 uger). Unge, der ikke kommer videre end grundforløbet, kan således ikke siges, at have fuldført en egentlig ungdomsuddannelse. Det gælder 5% fra efterskolens 10. klasse, 14 % fra øvrige 10. klasser samt 10% og 9% fra 9. klasse på efterskoler og andre skoleformer. Der kan være rigtig mange grunde til, at unge vælger om eller springer fra, men en mulig forklaring kan være manglen på praktikpladser, som erfaringsmæssigt ofte rammer de svageste unge.

Metode og data bag analysen

Efterskoleforeningen bestilte i 2015 et registerudtræk fra Danmarks Statistik om elevernes uddannelsesstatus og antal pauser/afbrud undervejs. Der er tale om to forskellige udtræk, som derfor ikke svarer helt overens i forhold til populationens antal. Der er taget udgangspunkt i de elever, der afsluttede enten 9. eller 10. klasse i 2010.

Efterskoleforeningen har selv stået for databehandlingen og analysen. Analysen kan alene bruges til at dokumentere, *hvordan* efterskoleelever klarer sig i deres videre uddannelsesfærd. Man kan ikke med denne analyse drage konklusioner om *hvorfor* efterskoleelever fra 10. klasse klarer sig bedre, da der ikke er rensset for elevernes sociale og økonomiske baggrund. Det skal dog siges, at analysens konklusioner bekræfter de positive konklusioner fra tidligere analyser af efterskolens effekt på unges valg af og gennemførelse af en ungdomsuddannelse samt forskelle mellem 9. og 10. klasse i skoleformen (Capacent Epinion 2008, Damvad 2012).

For mere information kontakt specialkonsulent Mette Hjort-Madsen i Efterskoleforeningen på email: mhm@efterskoleforeningen.dk eller tlf. 33 17 97 61.